

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
UDDANNELSES
STYRELSEN

FoU-konferencen 2011

Indtryk fra Undervisningsministeriets FoU-konference
i DGI-byen den 7.-8. februar 2011

Innovation og nytænkning

Globaliseringen kræver meget af
erhvervsskolerne, mener Mikael
Lindholm fra INNOVATIONinside.
Læs mere side 5

Skole og praktik hører sammen

En portfolio skaber sammenhæng
mellem skole og praktik.
Læs mere side 9

Fokus på stærke elever

Særligt tilrettelagte forløb og
indsatser skal tiltrække og fastholde
stærke elever.
Læs mere side 11

Sociale medier er o.k. at bruge

Facebook, Twitter og skybaserede
programmer er gode redskaber i
klasseundervisningen.
Læs mere side 14

Skolebesøg gav ideer

Et besøg på SOSU C i Brøndby
inspirerede praktikkonsulent Lotte Friis.
Læs mere side 16

Forældrene skal inddrages

Et projekt med at tiltrække elever fra
Vollsmose til Syddansk Erhvervsskole
har vist sig at være en stor succes.
Læs mere side 20

FoU-konferencen 2011

Udgivet af: Undervisningsministeriet

ISBN: 978-87-603-2916-6

1. udgave, april 2011

Avisen findes kun i elektronisk form på internetadressen:
www.uvm.dk/fouavis2011

Ansvarshavende redaktører: Lisbeth Magnussen, Nationalt Center for Erhvervspædagogik (NCE), Professionshøjskolen Metropol og Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet, Kommunikationssekretariatet

Planlægning af konferencen: Lisbeth Magnussen fra NCE, Professionshøjskolen Metropol, Vibe Aarkrog, Ejnar Andersen, Lars Rye og Werner Hedegaard – alle fra Undervisningsministeriet

Ansvar for konferencens logistik og administration: Lisbeth Magnussen og Line Holme, NCE, Professionshøjskolen Metropol

Artiklerne er skrevet for mediebureauet falhof.dk af journalisterne Jakob L. Falhof, Falhof.dk og Luise Falhof, Volapyk.dk

Fotos: Benedikte Fuglsang, mediegrafikeruddannelsen, HANSEMBERG og Sussi Helweg Askler, Undervisningsministeriet, Kommunikationssekretariatet
Layout og dtp: Mia Wissing Jensen, mediegrafikeruddannelsen, HANSEMBERG

Link til avisen er udsendt til konferencens deltagere og til institutioner for erhvervsrettet uddannelse, produktionsskoler, faglige udvalg, centre for undervisningsmidler, pædagogiske centre, relevante organisationer, foreninger, institutioner og netværk.

På Undervisningsministeriets hjemmeside på internetadressen: www.uvm.dk/fou er der adgang til de forskellige materialer om og fra konferencen – herunder link til denne avis og præsentationsmaterialer fra plenumoplæg og workshopper.

Erhvervsuddannelserne skal ruste sig til fremtiden

Igen i år bød FoU-konferencen på spændende oplæg, workshoper med nytænkende projekter og masser af ildsjæle, som gør en forskel ude på skolerne.

Vi skal sikre kontinuiteten, sagde Vibe Aarkrog fra Undervisningsministeriet, da hun bød velkommen til den 9. FoU-konference (forsøgs- og udviklingsarbejde). En konference, der præsenterer erfaringer fra forsøg og udvikling inden for EUD, produktionsskolerne og egu. - Vi skal sikre, at udviklingen ikke dør, når et projekt lukkes ned, og der ikke er flere støttekroner, slog Vibe Aarkrog fast.

Nye lokaler

Konferencen var i år flyttet fra de hidtidige rammer i Odense til DGI-byens konferencelokaler i København. Men det er ikke kun de ydre rammer, der er ændret. I år forsøgte konferencen sig med en nyskabelse, nemlig tre skolebesøg, hvor deltagerne blev kørt i bus til skoler i københavnsområdet og præsenteret for forskellige projekter.

Avis i nyt format

En anden nyskabelse i forbindelse med konferencen er den avis, du sidder og læser lige nu. Vi har ændret formen til en ren elektronisk avis, som bliver sendt ud med e-mail. Vi håber, at du synes om nyskabelsen. Avisen findes selvfølgelig også online på siden om forsøg og udvikling på Undervisningsministeriets hjemmeside: www.uvm.dk/fou

SE FILMKLIP

Se også filmklip fra både konference og skolebesøg på EMU-portalens side [FoU-videor](#).

Fremtidens udfordringer begynder i dag

Et besøg i Kina har gjort indtryk på afdelingschef i Undervisningsministeriet Søren Hansen, som dog mener, at EUD er et af de effektive våben i den globale konkurrence.

Danmarks velfærdsudvikling er i frit fald. Investeringerne falder, og produktiviteten falder som i få andre lande. Det er det, der skal optage os i fremtiden. Nemlig, hvad vi skal leve af i Danmark, siger Søren Hansen, afdelingschef for Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser i Undervisningsministeriet. Han er ikke mange minutter inde i sit oplæg, som skal afslutte FoU-konferencen 2011, og han har allerede varmet sig selv så meget op, at han må smide jakken. Derefter kigger han på uret, spørger arrangørerne, hvor lang tid han har, kigger bekymret op på uret igen og fortsætter i et hastigt tempo sin spændende, skræmmende og til dels optimistiske vurdering af de udfordringer, Danmark og EUD står over for de kommende år.

Kina skræmmer

Søren Hansen har for kort tid siden været en tur i Kina, og det er tydeligt, at det, han så, har sat sig spor: -Det var skræmmende. Vi har en forestilling om, at Kina og Indien kan tage sig af al den forurenende produktion, og så står vi for udvikling og

innovation. Men den vision deler Kina ikke. Kinas viceuddannelsesminister forklarede, at de har bygget 10.000 erhvervsskoler, og at den forurenende produktion nu flytter til Afrika, og hvem ved, måske i løbet af nogle år til Europa, siger Søren Hansen.

Salen griner lidt usikkert - er det en vittighed eller den virkelighed, der venter i fremtiden? Derfor er nogle af de spørgsmål, vi i fremtiden ifølge Søren Hansen må stille os selv: Hvordan sikrer vi, at vores uddannelser er tilstrækkeligt relevante og målrettede til at forbedre produktiviteten? Har vi en tendens til at overuddanne? Producerer vi den arbejdskraft, vi har brug for i fremtiden?

EUD har en god model

Danmark har dog noget at bygge på, mener Søren Hansen. Det gælder eksempelvis EUD, som man i stigende grad skal skele til, fordi man her har etableret en mekanisme, der sikrer, at uddannelser, der ikke giver beskæftigelse, adgangsbeholdes. Endvidere har vekseldannelsessystemet vist sig i stand til at gøre overgangen fra uddannelse til beskæftigelse smidig - også i krisetider.

Fleksibilitet og udvikling

- Vi skal ikke have produktion i fremtiden. Vi skal have klog produktion. Vi skal ikke have faglærte. Vi skal have dygtige faglærte, og der har vi måske et guldæg i form af EUD's tætte kontakt til erhvervsvirksomhederne, mener Søren Hansen.

Dette samarbejde kan nemlig sikre den vekselvirkning og fleksibilitet, der er nødvendig, for at vi i fremtiden får uddannet innovative unge. Arbejdskraft, som fremover kan sikre Danmarks position på verdensmarkedet og dermed den danske velfærd, som vi, ifølge Søren Hansen, ikke blot kan tage for givet om 20 eller 30 år.

“

Det handler om at skabe et system, der tilgodeser ideer.

Mikael Lindholm

Plenum: Innovation på skoleskemaet

Kapløbet om ideerne

Hvis vi skal klare os i fremtiden, skal vi være langt fremme i skoene, når det gælder innovation og nytænkning.

Et regulært kapløb er i gang på verdensplan. Vi kan ikke længere regne med, at vi er førende inden for viden og innovation.

Nu er der nemlig mange, der løber om kap med os på det globale marked.

-Mængden af ideer og ny viden vokser eksplosivt. Der er på verdensplan mange flere mennesker, der udtænker nye ting, end der var tidligere. Det skaber et globalt innovationskapløb, siger Mikael Lindholm, direktør i firmaet INNOVATIONinside, der rådgiver om innovationsledelse.

Han mener, at forestillingen om, at vi i den vestlige verden sidder med den tunge viden, og at man i Asien bare producerer plastikdimser til os, er håbløst forældet.

-Tag for eksempel kineserne. Selv om det endnu ikke er mange procent af dem, der er rigtig godt uddannet, så er få procent kinesere rigtig mange mennesker. Kineserne er flittige. De er i stigende grad veluddannede, og de er sandelig også kreative, fortæller Mikael Lindholm og fortsætter:

-Det værste af det hele er næsten, at kineserne er blevet videnstunge. På 10 år byggede de 700 forskningscentre, som nu sluger vestlige investe-

ringsmilliarder. De vestlige vidensbaser står for fald, spår han.

System for ideer

Den eksplosive udvikling på især de fjernøstlige breddegrader kommer i høj grad til at påvirke EUD-området i lille Danmark.

-Kineserne er blevet et stort, ambitiøst og sultent folk, der kommer i kamp med vores elever og studerende om de job, der er i fremtiden. Det er altså en ret markant udfordring, mener Mikael Lindholm.

Han forudser, at for ikke bare at kunne følge med, men også føre an i idékapløbet så skal vi give langt mere rum og skabe flere rammer for innovation, end vi gør i dag.

-Det handler om at skabe et system, der tilgodeser ideer, ligesom vi i dag har et system, der tilgodeser produktion, fastslår han. Men det kan være svært. Sagt med tidligere Danfoss-direktør Jørgen

Mads Clausens ord så har nytænkning det med at komme i vejen for produktionen. Derfor skal der også skabes rammer og systemer for innovationen, mener Mikael Lindholm.

-Vi skal have skabt en kultur, hvor man er enige om, at her hos os gælder det om hele tiden at udvikle og forbedre. Vi skal have et system, så vi ved præcist, hvad vi skal gøre, når vi har en god idé. Og så skal vi have innovation ind som en livslang læringsproces lige fra børnehaven, siger han.

Beløn nytænkning

Mikael Lindholm sidder blandt andet i Dansk Standards udvalg, hvor han er med til at udarbejde en standard for innovationsledelse. Og der skal også standarder ind på uddannelserne, mener Mikael Lindholm.

-Vi har hele vejen rundt i samfundet behov for en konceptuel ramme at tænke i. En strategi og en kultur, hvor vi faktisk belønner ideer. Der skal budgetter, undervisning og ressourcer til, hvis vi skal omstille os fra at være en arbejdsstyrke til at være en innovationsstyrke. Det er dér, i innovationen, at fremtiden ligger.

SE OGSÅ...

Læs mere om [INNOVATIONinside](#).

Se en tankevækkende [video](#) om dem, vi skal konkurrere mod i fremtiden.

Se Mikael Lindholms [PowerPoint-præsentation](#).

Workshop 12: Innovation og udvikling

Nytænkning på snedkeruddannelser

En revision af snedkeruddannelsen skal få mere innovation ind i skoledelen af uddannelsen. Samtidig har omlægningen bragt skole, virksomhed og elev tættere sammen.

Innovation er det nye buzzword, der skal redde os sikkert i havn i en usikker fremtid. Det gælder også på snedkeruddannelserne, hvor man i forbindelse med den seneste revision af uddannelsen har opprioriteret innovation. Det betyder, at eleverne fremover skal arbejde med et praktikprojekt mellem tredje og fjerde skoleophold.

-Vores praktikprojekt er kort fortalt, at eleven skal finde en autentisk case i virksomheden og udføre et projekt om det, fortæller Hanne Pein fra Snedkerfagets Fællesudvalg.

Projektet strækker sig over fem arbejdsdage og skal munde ud i en rapport med foto, tegninger og lignende. Forløbet afsluttes med en evaluering, hvor elev, skole og virksomhed taler sammen om projektet.

-Ønsket er at lave mere dækkende og langtidsholdbare uddannelser og få udviklingstendenserne i branchen ind i uddannelsen, så eleverne kan

arbejde med kompetencer og deltage i arbejdspladsens innovative processer, siger Hanne Pein.

Udbytterigt samspil

At omstilling kan være svær er ikke nogen nyhed, og både lærere og virksomheder var fra starten spørgende i forhold til de nye ideer. Lærerne var lidt forbeholdne over for kravet om, at de mindst en gang i praktikforløbet kommer ud i praktikvirksomheden og ser, hvor eleven arbejder.

Virksomhederne var mere nervøse for, om projektet ville tage tid fra det daglige arbejde. Derfor arrangerede Nationalt Center for Erhvervspædagogik – Metropol (NCE) en camp for skoler, faglærere og virksomheder, hvor den bundne opgave var at udvikle tre ideer til konkrete innovative projekter på virksomhederne og ni mindre udnyttede ideer.

-Det blev en meget udbytterig dag, hvor vi arbejdede med idégenerering,

kvalificering og udvælgelse for til sidst at lave prototyper på ideerne, forklarer konsulent Hans Henrik Koch fra NCE. Resultatet var, at alle parter fik øjnene op for, at det ikke kun er eleven, men også skolen, lærerne og ikke mindst virksomheden, der får et udbytte af projekterne. Et andet resultat var et såkaldt kriteriespind, der består af 12 kriterier såsom anvendelse af materialer, procesoptimering, design m.m. Hvert kriterium kan rangeres fra nul til fire alt efter vigtigheden eller den indflydelse, det har på projektet.

Udveksling af læring

-Udgangspunktet for projekterne er, at samtale fremmer forståelsen. Vi tror på, at når parter bliver tvunget til at sætte sig sammen, kan de se, at de tre læringsrum supplerer hinanden, siger Hanne Pein.

Derved synliggøres elevens kompetencer, og virksomheden får øjnene op for, at eleverne kan være en vigtig innovativ ressource, som kan arbejde med nogle af de ting, virksomheden ikke har tid til at udvikle på i dagligdagen. Læs mere om [projektet](#) og [kriteriespind](#).

Skolebesøg på Niels Brock

Move on og playbuilding.

Marie-Louise Tind Rasmussen, uddannelsesleder på Vestfyns Handelsskole, var på skolebesøg på Niels Brock og så noget, hun straks skal hjem og bruge på sin egen skole.

- Først mødte vi nogle elever, hvor vi lavede forskellige fysiske øvelser og powerbreaks, eller "move ons", som de kalder det på Niels Brock, forklarer Marie-Louise Tind Rasmussen.

Øvelserne er et projekt, som bliver gennemført i et samarbejde mellem Niels Brock og Københavns Kommune. Hele ideen med øvelserne er at gøre det muligt at bryde undervisningen op, og det er meget forskelligt, hvornår på dagen de bliver gennemført.

Skal i gang med det samme

- De talte meget om, at man bare skal gøre det helt spontant, for så er der ikke så mange, der springer fra, som hvis man planlægger det, siger Marie-Louise Tind Rasmussen.

Hun fik nogle flipovere med øvelser, som de bruger på Niels Brock, og dem har hun tænkt sig at dele ud til de forskellige team på Vestfyns Handelsskole.

- Vi har tidligere arbejdet lidt med det, men slet ikke konsekvent. Det skal vi til nu, og jeg er sikker på, at lærerne er meget positive over for ideen.

Derefter blev Marie-Louise Tind Rasmussen og de øvrige deltagere på skolebesøget præsenteret for et projekt fra Roskilde Handelsskole om playbuilding, der går ud på at bringe leg ind i elevernes hverdag.

- De har timer på skemaet, hvor de leger. Det går ud på at få aktiveret nogle elever, få dem involveret i dag-

ligdagen og få dem fastholdt. Det er det primære formål - fastholdelse, siger hun.

En oplevelse, man kan huske

En af øvelserne gik ud på at lege, at vi var atomer, som satte os sammen til molekyler i forhold til eksempelvis hårfarve, skostørrelse eller lignende.

- Når vi så var blevet trykke ved det, skulle vi pludselig give hinanden hånd og derefter knus og til sidst små kys på kinden. Det var meget grænseoverskridende, fortæller Marie-Louise Tind Rasmussen, som er sikker på, at det er en øvelse, der kan være god i forbindelse med et introduktionsforløb og til elever, der ikke er så glade for kropslig kontakt.

- Jeg synes, at det var meget spændende at opleve, og jeg synes, at formen med at komme ud på skolebesøg er meget interessant. Jeg oplever bestemt ikke, at jeg er gået glip af noget ved at tage væk fra konferencen. Ved tidligere konferencer har jeg nogle gange syntes, at det var svært at skelne det ene oplæg fra det andet, når jeg kom hjem. Men det her er helt klart sådan en ting, hvor man siger, nåh ja - det var der, hvor vi var ude på en skole og lavede øvelser, mener Marie-Louise Tind Rasmussen.

Se også denne hjemmeside:
www.folkesundhed.kk.dk/

SE FILMENE

Næde du aldrig på skolebesøg, så har du nu mulighed for at få et indblik i, hvad der skete derude. På EMU.dk er der adgang til en række korte filmoptagelser fra både workshoplokalerne og skolebesøgene på henholdsvis Niels Brock, SOSU C og TEC i Hvidovre. Se filmene på EMU-portalens side [FoU-videoer](#).

Workshop 4: Når skolepraktik bliver en succes

Skolepraktik har brug for et bedre image

Skolepraktik møder modstand både uden for og inden for skolernes mure, selv om ordningen mange steder er en succes.

I workshop 4 lægger Mariann Overgaard fra Aalborg Handelsskole op til debat om, hvordan man sikrer kvaliteten i skolepraktikordningen (SKP), og hvordan man ændrer ordningens negative image. For at sætte gang i debatten forklarer hun først om det arbejde med at skabe gode SKP-forløb, de har iværksat på Aalborg Handelsskole. Det handler eksempelvis om løbende kvalitetssikring, effektiv vurdering af den enkelte elev, som skal i SKP, og et nært samarbejde med de virksomheder, hvor SKP-eleverne kommer i praktikforløb.

Tæt på virksomhederne

- Vi har ad åre opbygget et stort virksomhedsnetværk. Og det er sådan, at praktikkonsulenterne skal godkende virksomhederne til som minimum at have eleven i en tremåneders periode, forklarer Mariann Overgaard og fortsætter:

- Vi sender altid et afkrydsningsskema ud med punkter fra praktikplanen, så arbejdsgiveren på forhånd skal krydse af, hvad de forventer, at eleven kan lære på virksomheden. Derudover har Aalborg Handelsskole indgået i et samarbejde med ni andre nordjyske erhvervsskoler, hvor de blandt andet har gennemgået love og bekendtgørelser om SKP, haft besøg af en psykolog, som fortalte om forskellige elevtyper, og arbejdet med elevplaner.

- Derudover udarbejder vi vejledninger til de lokale uddannelsesudvalg, procedurer for realkompetencevurdering, arbejder med lokale uddannelsesplaner, trivselsundersøgelser for eleverne og benchmarking mellem skolerne, siger Mariann Overgaard.

Imageproblem på skolerne

Formålet med alle tiltagene er naturligvis at sikre, at de elever, som ikke

kan få en praktikplads, alligevel får en god og relevant uddannelse. Men på trods af alle initiativerne oplever Mariann Overgaard og en del af de fremmødte til workshoppen, at SKP har et dårligt image både hos arbejdsgiverne og blandt lærerne og eleverne på erhvervsskolerne. En deltager fortæller eksempelvis, at han har oplevet, at lærergruppen generelt talte SKP ned – og hvad gør man så? - Vi gjorde det, at vi lavede nogle projektbeskrivelser, så fagligheden blev mere synlig. Derudover har vi gennemført tværfaglige projekter med tandteknikerne, hvor vi har undervist både SKP-elever og elever med praktikplads, siger Inger Hornsleth fra Skolen for Klinikassistenter, Tandplejere og Kliniske Tandteknikere i Århus. En anden deltager fortæller, at lærerne på hans skole egentlig godt ved, at der ligger de der SKP-værksteder nede ad gangen, men ikke ved, hvad de laver dér. Så når en lærer nu viser interesse, sørger de for at invitere vedkommende indenfor for at se, hvad der foregår.

Politisk nedvurdering

Med hensyn til arbejdsgivernes opfattelse af SKP-eleverne er der store forskelle blandt de fremmødte. Nogle har indtryk af, at arbejdsgiverne foretrækker elever, der har været igennem grundforløb i SKP, fordi de har en faglig kompetence, som elever uden SKP mangler. Andre oplever, at arbejdsgiverne fravælger SKP-elever, fordi der jo må være en grund til, at de ikke kan få en praktikplads. Det bliver imidlertid også påpeget, at det politiske system er med til at nedvurdere SKP-uddannelsen, fordi man har forringet elevernes indtjening. - Det er jo ikke så fedt, at det politiske system har skåret SKP-ydelsen ned til det halve. Så er systemet jo selv med til at sige, at der er nogle, som kører på 1. klasse, og nogle andre, som kører på 3. klasse, som en af de tilstedeværende kommenterer.

Se [Marian Overgaards PowerPoint-præsentation](#).

Tag praktikken med hjem på skolebænken

Portfolioen kan være med til at bygge bro mellem skolen og praktikken, og det højner kvaliteten af elevens uddannelse.

Skolen og praktikken er to forskellige verdener, som eleven rejser imellem ved hvert skift. Et FoU-projekt fra HANSENBERG og Københavns Tekniske Skole prøver nu at få grænserne mellem de to verdener til at flyde lidt sammen ved at bruge portfolioen mere aktivt.

-Vores tanke var, at portfolioen kan være en katalysator mellem de to verdener, fordi den faktisk går på tværs, fortæller projektets konsulent Mette Semey fra Kubix.

Det FoU-finansierede projekt går ud på at bruge portfolioen både før, under og efter praktikken, så det, eleven lærer ude i den virkelige verden, bliver trukket med ind i undervisningsrummet.

-Det er ikke fordi, undervisningen hele tiden skal gøres mere og mere praksisnær. Men vi kan godt tage praksis med ind i undervisningen og bruge den fagligt, mener Mette Semey.

Produkter med historie

Netop portfolioens evne til at trække praksis ind i det teoretiske rum skal man udnytte. Det giver lejlighed til masser af faglig læring, når portfolioen ikke bare bliver stillet op på hylden

MERE OM PORTFOLIO

Portfolio er en fysisk eller digital samling, hvor eleven dokumenterer sit arbejde med beskrivelser, fotos og – ved den digitale portfolio – video- og lydclip. Det er elevens lager af produkter, resultater, refleksioner og kommentarer til eget arbejde. Portfolio bruges oftest i praktikken.

Se en lærer og en elev fortælle om [elektronisk portfolio på mediegrafikeruddannelsen](#).

og glemt mellem praktikopholdene.

-Vi kigger pludselig på produkter, der har en historie og proces bag sig, og den proces kan man lære rigtig meget af i stedet for kun at se på slutproduktets kvalitet, siger lærer Thomas Westermann fra HANSENBERG og fortsætter:

-Vi får en anden forståelse af fagligheden, når det ikke kun er produktet, vi snakker om, men også hvorfor produktet er blevet, som det er.

Et vindue til virksomhederne

En anden positiv effekt af den aktive brug af portfolioen er, at underviserne får en masse ud af at se, hvad eleverne har lavet i praktikperioderne, og hvordan de er kommet frem til de forskellige produkter.

-Lærerne, som ellers kun er i skoleverdenen til daglig, får en vældig god indsigt i, hvad der sker i virksomhederne. Når eleverne kommer og viser deres portfolio, er det et åbent vindue ud til virksomhederne. Det har været en kæmpe hjælp til vores lærere, som meget bedre har kunnet planlægge deres undervisning, så den passer sammen med, hvad eleverne har i lært i praktikken, fortæller Claus Bojsen Pedersen fra Københavns Tekniske Skole.

Virksomhederne, som har været med i projektet, har også været positive, fortæller konsulent Mette Semey.

-Portfolioen synliggør både skolens og virksomhedens mål og ansvar over for eleven. De virksomheder, vi havde med i projektet, var faktisk rigtig glade for det, for de vil jo gerne både være gode praktikvirksomheder og gøre det bedste for eleven, fortæller Mette Semey.

Læs mere på [EMU-portal](#)en.

Se [Thomas Westermanns PowerPoint-præsentation](#).

Se [Torben Størners PowerPoint-præsentation](#).

Kært barn har mange navne

Der er stor interesse for at få de stærke elever ind på erhvervsuddannelserne. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har kortlagt, hvad en stærk elev egentlig er.

Dytige. Ressourcestærke. Særligt motiverede. Talenter. Kært barn har mange navne, og netop de stærke elever skal fremover være nogle af EUD's kæreste børn og et væsentligt indsatsområde for erhvervsskolerne.

- Interessen for disse elever har boblet længe, men nu er den sprunget ud i fuldt flor, fortæller Sanya Gertsen Pedersen, specialkonsulent i EVA, der står for projektet Erhvervsuddannelser for stærke elever.
- Det er spændende at arbejde med de her elever, og det er især interessant at se, hvad det er for en spillover effekt, der flyder ud til de andre elevgrupper, siger Sanya Gertsen Pedersen.

Modne, individualistiske elever

I løbet af bare det seneste år er interessen for emnet mangedoblet. Regeringen har nedsat en talentarbejdsgruppe, talenter var hovedemnet for Sorø-mødet 2010, og DI's oplæg Erhvervsuddannelser som vækstforstærker anbefaler flere udfordringer til de stærke elever. Men for at kunne lave en målrettet indsats er det væsentligt at vide, hvad en stærk elev egentlig er. Ved hjælp af svar fra uddannelsesansvarlige, lærere og elever har EVA fået et nogenlunde billede.

- Overordnet kan man sige, at det er elever, der har gode forudsætninger for uddannelse, og som gerne vil

uddannelse, fortæller Sanya Gertsen Pedersen.

- De er modne og i stand til at indgå i sociale relationer. De har overskud. De er i højere grad fagfagligt stærke, end de nødvendigvis er bogligt stærke, og det er derfor ikke et ønske om en videregående uddannelse, som kendetegner en stærk elev. Men det vigtigste, vi har erfaret, er egentlig, at der ikke er én gruppe af stærke elever. Alle elever er forskellige.

Fagfagligheden vigtigst

EVA's projekt har kortlagt, at cirka en tredjedel af uddannelsesinstitutionerne tilbyder særlige grundforløbspakker til stærke elever. Det kan være et forlænget grundforløb eller et højere niveau i enkelte fag. Men det vigtige er fagfagligheden, fortæller Sanya Gertsen Pedersen:

- Det skal ikke være sådan noget med motion og livsstil. Ikke flødeskum. De vil have større udfordringer, blive dygtigere. Ikke have det skægt. De uddannelser, som har særlige tilbud til de stærke elever, føler også, at det virker. Mere end en tredjedel svarer, at det særlige grundforløb virker positivt på de stærke elever. Til gengæld oplever ligeledes en tredjedel, at de stærke elever mangler på de andre hold til at højne niveauet. Så det er en balancegang, siger Sanya Gertsen Pedersen.

CODE RÅD...

Gode råd om tilbud til stærke elever

Ud fra de mange svar fra undersøgelsens deltagere har Sanya Gertsen Pedersen følgende gode råd:

- Husk, at det tager tid og ressourcer at udvikle tilbud til de stærke elever.
- Søg midler til udviklingen – for eksempel hos Young Enterprise – eller søg Leonardo-midler til studierejser.
- Husk, at det er indsatsen værd – når det først er oppe at køre, så løber driften generelt af sig selv.
- Vent ikke på, at eleverne efterspørger de her tilbud. Seks ud af ti skoler oplever ingen efterspørgsel fra eleverne, men når skolerne har oprettet et tilbud, har der ikke manglet elever.

Læs mere om EVAs undersøgelse.

Se Sanya Gertsen Pedersens PowerPoint-præsentation.

Workshop 1: Stærke elever

Udfordringer til de stærke

Konkurrencer, udlandsophold og højere niveau i fagene er nogle af erhvervsskolernes tilbud til de stærke elever.

Efter lang tids fokus på de svage elever er erhvervsuddannelserne nu ved at få øjnene op for værdien af at have stærke elever på skolerne. Tilbud om fag på højere niveau, udlandsophold via EU's Leonardo-projekter og særligt tilrettelagte grundforløb skal tiltrække og fastholde de eftertragtede elever. Et led i strategien er konkurrencen DM i Skills for alle erhvervsuddannelser, som blev afholdt for første gang i januar 2011.

Ikke blot en konkurrence

Da dygtige erhvervsskoleelever fra hele landet dystede på faglig dygtighed i Odense Congress Center, var det ikke blot en jagt på en førstestuds og et trofæ.

- Det er egentlig ikke så meget det med konkurrencen. Det er mere det, vi lærer ved hele forløbet. Vi har fået muligheden for og opbakningen til at fordybe os i noget fagligt. Konkurrencen er bare en lille bonus, fortæller Mads Gøthler.

Han er elektrikererelev på TEC Frederiksberg, hvor han går på grundforløbet Teknik og Innovation, som er et udvidet tilbud til stærke elever. Hans ord kendetegner præcist det, som man håbede, at Danmarksmesterskabet - hvor mere end 30 forskellige erhvervsuddannelser var repræsenteret - ville føre til.

- Det går ikke kun ud på at finde Danmarks bedste. Det drejer sig om at bruge danmarksmesterskabet til at motivere eleverne, så de fordyber sig fagligt, siger Torsten Lindum Poulsen, uddannelseskonsulent fra Byggeriets Uddannelser.

Stolthed og udfordringer

Ud over faglig fordybelse giver danmarksmesterskabet de deltagende elever en oplevelse af stolthed ved deres erhverv, personlig udvikling og muligheden for at lære at sætte mål. Netop de ting, alle undersøgelser viser, at de stærke elever ønsker, fortæller repræsentant for arrangøren SkillsDenmark,

Det er egentlig ikke så meget det med konkurrencen. Det er mere det, vi lærer ved hele forløbet. Vi har fået muligheden for og opbakningen til at fordybe os i noget fagligt. Konkurrencen er bare en lille bonus ...

Mads Gøthler

chefkonsulent i El- og VVS-branchens Uddannelsessekretariat, Henrik Bertelsen:

- Anerkendelse af deres arbejde og konstant udfordrende opgaver er de faktorer, der udløser den største elevtilfredshed hos denne gruppe. Jo større udfordringer, jo mere vil de uddannelsen. Derfor er danmarksmesterskabet et godt tilbud. Ikke, at det kan stå alene, men I kan sagtens skrive det ind i jeres årsplaner. Vi har skabt et rum og et mål, I kan bruge til jeres talentpleje ude på skolerne, siger han til de undervisere, der er til stede i workshoppen.

Taberne vinder også

På spørgsmålet om, hvorvidt alle dem, som enten slet ikke kan deltage, eller som ikke vinder konkurrencen, bliver slemt skuffede, svarer Henrik Bertelsen:

- Det her skal gerne have en afsmitende effekt på dagligdagen. Det er vigtigt, at danmarksmesterskabet inspirerer nedad ude på skolerne. Elektrikererelev Mads Gøthler tilføjer: - Dem, der taber, har jo alligevel vundet det at være med i processen. Vi har lært rigtig, rigtig meget. Han er en af godt 30 elever, som har valgt et særligt grundforløb på TEC rettet mod stærke elever. Forløbet er udvidet med seks uger, som er dedikeret til innovation, og har også hævet niveauet i for eksempel matematik og fysik.

- Der er jo mange tilbud, man kan give til de stærke elever. Det vigtige er, at

vi har tilbud til dem. Vi har brug for kreative, innovative, fagligt dygtige elever til de tekniske erhvervsuddannelser, så vi ikke taber til handelsskoler og gymnasier, siger Torsten Lindum Poulsen.

- Vi får ikke bedre reklame end unge mennesker, der ved, hvad de vil, og er gode til det, de laver. Det er det, der skal profilere os positivt i fremtiden, mener han.

Læs mere om [SkillsDenmark](#) og [TEC's brochure om teknik og innovation](#).

KONKURRENCER FOR STÆRKE ELEVER

- *Danmarksmesterskabet afholdes fremover årligt i forskellige danske byer.*
- *Arrangøren - SkillsDenmark - er en organisation bestående af erhvervsskoler og de faglige udvalg for de uddannelser, der har deltagere ved WorldSkills.*
- *WorldSkills er en international konkurrence for erhvervsskoleelever, som afholdes hvert andet år, i år i London.*
- *Elever, som vinder danmarksmesterskabet, får mulighed for at kvalificere sig til WorldSkills.*
- *Sideløbende med danmarksmesterskabet er der konkurrencer for folkeskoleelever, der på den måde skal få øjnene op for erhvervsuddannelsernes muligheder.*

Skolebesøg på TEC – systematisk overlevering

Portfolioen kan være med til at bygge bro mellem skolen og praktikken, og det højner kvaliteten af elevens uddannelse.

Ole Schmidt Pedersen fra Metal College Aalborg fik demonstreret en helt konkret løsning på et tilbagevendende problem, da han var på besøg på TEC i Hvidovre.

- På mange erhvervsuddannelser har vi ofte den udfordring, at vi er flere lærere om den samme gruppe elever, som ikke går sammen hver dag, og som følger forskellige forløb. Det er svært at få overleveret alle resultater, og det kan gå ud over sammenhængen i uddannelsen, fortæller Ole Schmidt Pedersen. Han besøgte TEC's indgang Bil, fly og andre transportmidler, og han blev inspireret af skolens meget systematiske måde at beskrive opgaver og evaluere på.

- De har nogle papirer, som helt klart beskriver, hvilke opgaver og hvilke mål der er for hver elev og klare retningslinjer for evaluering af eleven. Selv om de er mange lærere på den samme elev, kan de løbende krydse af på det her skema, så elevens undervisning bliver sammenhængende, fortæller Ole Schmidt Pedersen.

Overblik og sammenhæng

Konkret beskriver papirerne meget nøjagtigt, hvad eleven skal lave af praktiske og teoretiske opgaver. Når eleven så har klaret en opgave, går eleven hen og får lærerens underskrift på, at han nu har klaret den. Selv om TEC har hele tre spor på samme autoindgang – et for de stærke og selvkørende, et for dem, der skal have lidt mere lærersupport, og et for dem, som skal have helt stram styring – og på den måde mange varierede elevforløb, så hjælper papirerne med til at holde overblik og skabe sammenhæng. Ole Schmidt Pedersen vil tage ideen

med papirerne med hjem til sin egen skole, hvor der også kan gå rigtig mange forskellige typer elever med uens forløb og med skiftende undervisere.

- Vi kan have grundforløbs elever, som lige kommer op i værkstedet, mens hovedforløbs eleverne er i gang, og der er sommetider også efteruddannelseskursister på værkstedet. Så der er mange forskellige forløb i gang, og så kunne sådan et papir med overblik virke godt hos os.

SKOLEBESØG

Nåede du aldrig på skolebesøg, så har du nu mulighed for at få et indblik i, hvad der skete derude. På EMU.dk er der adgang til en række korte filmoptagelser fra både workshoplokalerne og skolebesøgene på henholdsvis Niels Brock, SOSU C og TEC i Hvidovre.

Se filmene på EMU-portalens FoU-videoer.

Workshop 20A: It i undervisningen – sociale medier

Nye muligheder for it i undervisningen

Log dig på online software, og gem dine data i skyen, så du altid kan tilgå dem. Lyder det forvirrende? Så læs mere her.

De tider, hvor undervisere kunne slippe af sted med at afvise it som en del af undervisningen, er for længst forbi. Alligevel oplever en del undervisere, at computeren er et irritationsmoment, når den bliver en del af klasseværelset. Det kan skyldes, at eleverne bruger tid på sociale medier i stedet for at koncentrere sig om den opgave, læreren har udstukket. Men det kan også skyldes, at eleverne glemmer opgaverne hjemme på deres egne computere, har gemt dem i et andet format eller bruger nyere software end det, man har på skolen, og derfor ikke kan åbne filerne i klasseværelset.

Skyen løser problemer

Løsningen er ifølge Helle Grubbe og Bo Klercke fra Erhvervsskolernes Forlag cloud computing – skybaserede programmer. Det vil sige programmer, som ikke ligger på skolens egne computere, men på internettet, så du kan få adgang til dem, uanset hvilken computer du sidder ved.

Eksempler på denne form for programmer er Facebook, Youtube, Wordpress og WIX, som en del sikkert kender. Men færre ved, at Microsoft for nylig har lanceret en tjeneste, der hedder

Live@EDU, som er en skybaseret version af Office og helt gratis at bruge. - På Live@EDU får alle eleverne Word, Excel osv. og serverplads til at lagre deres dokumenter. Helt gratis. Derudover får du en livslang exchange konto, hvilket har den fordel, at du kan få kontakt til eleverne, hvis du vil følge op på dem, flere år efter, at de er gået ud af skolen, siger Bo Klercke. Google har en tilsvarende tjeneste i Google Documents, som dog ikke er lige så udbygget som Microsofts Live@EDU.

Få juveler og meget grums

Helle Grubbe og Bo Klercke opfordrer lærerne til i højere grad at inddrage sociale medier i undervisningen.

- Et eksempel er Youtube, hvor der virkelig ligger meget crap, siger Helle Grubbe og fortsætter:

- Men der ligger altså også videoer om, hvordan man steger en bøf og andre brugbare ting, som man kan bruge som instruktionsvideoer i undervisningen. Eleverne har også selv mulighed for at lave små videoer, hvor de deler deres erfaringer med andre.

Derudover bør skolerne selv overveje, hvordan de kan bruge sociale medier i deres markedsføring. Når man skal have fat i unge, er det eksempelvis en god idé, at skolen er på Facebook.

- Det kræver imidlertid, at skolen laver en Facebook-politik, så man ved, hvad man vil gøre, når nogen skriver grimt om skolen på siden. For det vil helt sikkert ske på et tidspunkt, siger Helle Grubbe.

Principielle overvejelser

I det hele taget er det vigtigt at være klar over, at det kan have konsekvenser, når man lægger ting ud på de sociale medier. Ikke mindst for eleverne.

- Lærerne bør tage en snak med eleverne om etik på nettet. Hvad er o.k. at skrive, og hvad er ikke. Når man først har lagt noget ud på Youtube eller Facebook, er det ikke let at fjerne igen, siger Helle Grubbe.

For selv om man sletter en video på Youtube eller et pinligt foto på Facebook, vil det som regel stadig være tilgængeligt. Det er nemlig både fordelen og ulempen ved internettet – det glemmer aldrig.

Læs mere om Live@EDU.

Fra hygge til vilje

Traditioner, stolthed, ansvar og tætte relationer er opskriften på en dynamisk skole med mindre frafald.

Der er en god stemning på Roskilde Handelsskole. Faktisk en ret fredelig stemning. Eleverne er glade, og umiddelbart kunne mottoet "Et rart sted at være" passe godt på skolen. Men det er ikke længere skolens motto, fortæller uddannelseschef Ulla Sørensen:

-Vi vil da stadig gerne være et rart sted at være, men nu er vores motto: "Skolen for dig, der vil!" Det passer meget bedre til vores ambitioner. Vi forventer noget af vores elever, vi stiller krav. På den måde håber vi på at udnytte elevernes ressourcer noget bedre, siger hun.

Gulerod og pisk

En af metoderne til at få mere dedikerede elever er at lave kontrakter med dem.

-Vi har for eksempel kontrakter, som eleverne skriver under på, når de starter, og hvor de giver tilladelse til, at vi må ringe til forældrene, hvis der er problemer. Også selv om eleven er fyldt 18 år. Vores forældrekontakt er meget systematisk og tæt, og vi vil godt kunne snakke med dem både før, under og efter en problematisk situation, fortæller Ulla Sørensen. Skolen planlægger også at lave fraværskontrakter med eleverne, så der sættes tidligt ind ved et forøget fravær.

-Vi tager fravær meget seriøst. En elev kan for eksempel ikke deltage i en studietur, hvis hun eller han har for meget fravær. Uanset om det så er en fodboldtur, og eleven er nok så dygtig til at spille fodbold. Det er bare ærgerligt, siger Ulla Sørensen.

Til gengæld har eleverne så mulighed for at gå i studiecafé, og de timer, de

bruger der, kan så opveje fraværstimerne, så de faktisk kan arbejde sig tilbage på studieturen, hvis de er flittige nok. Pointen er, at de unge skal fastholdes, motiveres og tilbydes muligheder, så de faktisk ender med at få en uddannelse.

Traditioner og motivation

Et andet område, Ulla Sørensen har fokus på, er, at eleverne skal have et rigtig godt forhold til skolen og til hinanden. Derfor bliver der hele tiden skabt nye traditioner.

-Det er jo alt fra studieture – som i den grad er et fastholdelsesredskab, fordi eleverne går og glæder sig til det i et halvt år – til bordtennisturneringer om fredagen. Traditioner behøver ikke at være dyre. Nogle er helt gratis, men de

er med til at knytte eleverne stærkere til skolen, fortæller Ulla Sørensen. Skolen har en meget høj overgangsfrekvens fra grundforløb til hovedforløb. En af årsagerne til det kan være skolens karrierevej. Det er en væg med billeder af elever, som nu er ude i praktik, siger Ulla Sørensen.

-Vi er rigtig glade for vores karrierevej. Den motiverer de nuværende elever rigtig meget, fordi de kan se, at dem, de kender, har fået en god praktikplads.

[Læs mere om erhvervsuddannelser på Roskilde Handelsskole.](#)

[Se Ulla Sørensens PowerPoint-præsentation.](#)

Skolebesøg på SOSU C i Brøndby – danskundervisning i praktikken

Lotte Friis fra SOSU Nykøbing F er fuld af rosende ord om det projekt, hun hørte om, da hun besøgte SOSU C i Brøndby. Et FoU-projekt på skolen har de seneste treethalvt år gjort danskfaget til en rød tråd gennem både skole og praktik for de tosprogede elever.

-Det er et helt fantastisk projekt. Vi kunne virkelig mærke på de elever, vi talte med, at de var både dygtige og meget stolte, fortæller Lotte Friis, som er praktikkonsulent.

I treethalvt år har SOSU C haft sprogvejlederen Laura Trojaborg ansat, og hun har tilbudt en helt særlig danskundervisning til skolens mange tosprogede elever.

-Det, der gør forskellen i forhold til andre projekter med tosprogede, er, at

sproglige nuancer. Derfor kan hun jo rette sin sprogundervisning præcist ind efter elevernes behov, siger Lotte Friis.

Stolte elever

På skolen foregår sprogundervisningen i særlige hold for tosprogede, og i praktikken mødes eleverne fem-seks stykker i to timer hver uge og snakker sammen med sprogvejlederen. Det netværk og det frirum er rigtig godt for eleverne, fortæller Lotte Friis.

-Både det at få noget fælles sprogundervisning og få et netværk på skolen med andre tosprogede elever. Men især i praktikken, hvor de mødes og kan snakke om alting. Eleverne selv fortalte, at det var dejligt, at de ikke hele tiden behøvede at spørge deres kolleger om alt muligt, fordi de vidste, at om få dage skulle de mødes med sprogvejlederen og kammeraterne fra skolen, og så kunne de spørge løs, fortæller Lotte Friis og fortsætter:

-Vi kunne høre, de var blevet enormt stolte. De kunne nogle ting nu, som de aldrig havde kunnet gøre tidligere. Bare det, at de stillede sig op foran alle os og fortalte om deres oplevelse af det her projekt, er jo virkelig flot, fortæller Lotte Friis, som vil bruge de nye tanker hjemme på sin egen skole.

-Jeg vil tage det med i mine praktikvejlederkurser, og jeg vil også sprede det til de nuværende vejledere.

Indtil videre har projektet i Brøndby kun kørt på første uddannelsestrin, hjælperuddannelsen, men på grund af de gode resultater vil skolen nu gøre det til et fast tilbud og udvide det til assistentuddannelsen.

Men nu har hun lært sig mange af de fagudtryk, som kan være rigtig svære for vores elever, og hun har oplevet, hvad det er i kulturen og den måde, vi begår os på, som kan være rigtig svært at fange...

Lotte Friis

hun er med ude i praktikken. Hun har simpelthen to timer om ugen, hvor hun kører ud til praktikstederne og taler med eleverne, fortæller Lotte Friis efter sit besøg på skolen.

Sprogvejlederen er uddannet cand. mag. i dansk og har derfor ingen forudsætninger for at kende til fagudtryk i SOSU-verdenen.

-Men nu har hun lært sig mange af de fagudtryk, som kan være rigtig svære for vores elever, og hun har oplevet, hvad det er i kulturen og den måde, vi begår os på, som kan være rigtig svært at fange, når man ikke forstår alle de

SKOLEBESØG

Nåede du aldrig på skolebesøg, så har du nu mulighed for at få et indblik i, hvad der skete derude. På EMU.dk er der adgang til en række korte filmoptagelser fra både workshoplokalerne og skolebesøgene på henholdsvis Niels Brock, SOSU C og TEC i Hvidovre.

Se filmene på EMU-portalens side [FoU-videoer](#).

Workshop 10: Erhvervslæreruddannelse

Ny diplomuddannelse hæver niveauet

Den nye diplomuddannelse i erhvervspædagogik er mere teoretisk og krævende end det tidligere pædagogikum, lyder det fra de første pionerer og studerende fra uddannelsen.

I januar 2010 trådte en ny bekendtgørelse i kraft, og dermed blev kravene til erhvervslærernes pædagogiske uddannelse ændret.

Pædagogikum er erstattet af den nye diplomuddannelse i erhvervspædagogik, som er anderledes på flere punkter.

- Diplomuddannelsen er eksempelvis på et højere niveau. Derfor giver pædagogikum heller ikke merit til den nye uddannelse, fortæller områdeleder Karin Jakobsen fra Nationalt Center for Erhvervspædagogik – Metropol (NCE). Niveauet er et af de punkter, som nu bliver evalueret løbende, fortæller Karin Jakobsen.

- Vi skal jo vurdere, om det her er et opnåeligt niveau.

Indtil nu har 73 erhvervsskolelærere

været gennem første modul, og 67 valgte at gå op til eksamen. Eksamen på 1. modul er resulteret i et flot eksamensresultat.

Pensum og moduler

En af de ting, som de nye studerende pointerer, er, at der er rigtig meget læsestof i uddannelsen. Der er 800-1.000 siders pensum per modul, hvilket svarer til pensumstørrelsen på hele det tidligere pædagogikum tilsammen.

- De studerende siger, at der er meget at læse, og at der er meget teori, fortæller Karin Jakobsen.

Uddannelsen kan både vælges som deltids- og som fuldtidsstudie og er sammensat af seks moduler. De tre første er obligatoriske, de to næste valgfri, og det sidste modul er afgangsprøvet.

OM UDDANNELSEN

Den pædagogiske diplomuddannelse i erhvervspædagogik

Modul 1: Undervisning og læring

Modul 2: Undervisningsplanlægning og didaktik

Modul 3: Videnskabsteori og pædagogik

Modul 4+5: Valgmodul

Modul 6: Afgangsprøvet

Adgangskravet er enten minimum en kort videregående uddannelse, eller at du kan ansættes som lærer på en erhvervsskole eller et AMU-center.

Teori og praksis

Flere af de studerende savner den vekselvirkning mellem teori, praktik og selvstudier, som findes i det tidligere pædagogikum. Den nye PD-uddannelse er en teoretisk uddannelse, der tilrettelægges praksisnært. Det er målet med uddannelsen, at de studerende skal sættes i stand til at koble teori og praksis.

- Når de bruger metoder som læringsstile, cooperative learning og så videre, så lærer vi dem, hvad det er for en læringsforståelse og teori, der ligger bag. Men vi må sige, at det er skolerne, AMU-centrene og den studerende selv, som står for udførelsen og den praktiske træning, siger Jette Larsen fra VIA University College.

Hun vurderer på baggrund af tilbagemeldingerne fra de studerende, at det er et område, hvor både skolerne og udbyderne af den nye uddannelse godt kan stramme op.

- Vi kan med information til skolerne nok få sat mere fokus på at give de studerende mulighed for i praksis at træne alt det, de lærer, mens de uddanner sig. Det skal nok blive bedre, når uddannelsen bundfælder sig lidt, mener hun.

Studiet giver ny indsigt

En af de studerende har i evalueringen af uddannelsen beskrevet, hvordan hun netop har fået øget sin forståelse for praksis ved at få en masse teori i diplomuddannelsen:

- Før troede jeg, at eleverne bare var dovne og forkælede. Ved at læse noget teori har jeg fået indsigt i elevernes vanskeligheder. Nu kan jeg meget bedre gribe undervisningen an, skriver den studerende.

Læs om [diplomuddannelsen](#).

Se [Karin Jakobsen og Jette Larsens PowerPoint-præsentation](#)

De pædagogiske tandhjul drejer rundt

Hvis man kobler lærernes og elevernes kompetenceudvikling tæt sammen, får den pædagogiske udvikling de bedste betingelser.

En fordobling af antallet af elever på bare fire år er lidt af en udfordring for en erhvervsskole. Alene det at finde plads og undervisningskapacitet kan være et stort arbejde. At skulle nå at tænke på den pædagogiske udvikling kan virke uoverskueligt. Men det er faktisk ikke umuligt. Randers Social- og Sundhedsskole har de seneste fire år oplevet en stigning i antallet af årselever fra 300 til 600.

-Udfordringen har været, at vores kerneydelser, som er undervisning og pædagogik, ikke må blive glemt, når man har travlt med at finde lokaler, stole og så videre til alle de elever, der kommer væltende ind ad døren, siger Vibeke Nielsen, direktør for Randers Social- og Sundhedsskole.

En sjov arbejdsplads

Derfor har hun prioriteret medarbejdernes kompetenceudvikling og det

pædagogiske udviklingsarbejde højt, selv om det letteste havde været at bruge al energien på at få dagligdagen med et stigende antal elever til at hænge sammen. I 2010 brugte skolen 10,5 procent af lærernes arbejdstid, svarende til 10.200 arbejdstimer, på kompetenceudvikling. De timer er godt givet ud – også i pressede tider, mener Vibeke Nielsen.

- Når det bliver en sjov arbejdsplads, hvor man udvikler sig og lærer noget, så kan man også klare nogle af de andre udfordringer, vi står over for, siger hun.

Tandhjulene drejer

Den røde tråd gennem hele den indsats, Randers Social- og Sundhedsskole har gennemført, er sammenhængen mellem lærernes og elevernes kompetenceudvikling.

-Undervisernes og elevernes udvikling skal kobles sammen. På den måde

får man ægte pædagogisk udvikling. Det er som tre tandhjul, der hænger sammen og drejer hinanden rundt, fortæller Vibeke Nielsen.

Det hele handler imidlertid ikke om kompetenceudvikling. Det drejer sig i lige så høj grad om at reagere på konkrete behov.

-Vi kiggede for eksempel på, hvorfor elever faktisk bliver på skolen. Det gør de, fordi de har en god relation til deres lærer. Altså gjorde vi det gode lærer-elev-forhold til et strategisk indsatsområde, hvor vi gennem toethalvt år gav alle lærere et diplommodul i vejledning og kontaktlærerfunktion. For virkelig at sige, at det her er vi gode til, og vi kan se, det virker, fortæller Vibeke Nielsen.

Se [Vibeke Nielsens PowerPoint-præsentation](#).

Workshop 20B: Eudtube.dk

Eudtube.dk stormer frem

Forventningerne til eudtube.dk var fra starten store. Alligevel havde de færreste regnet med, at portalen så hurtigt ville slå igennem.

På knap halvandet år har eudtube.dk bidt sig fast som en del af hverdagen for lærere inden for erhvervsuddannelserne. Hver måned er der i gennemsnit 3.000 unikke brugere, og der er indtil videre blevet downloadet materialer 50.000 gange. Alligevel er der mange, der ikke helt har styr på, hvad eudtube.dk er, og hvad de kan bruge tuben til. Derfor giver Lars Rye og Bjarne Andersen fra Undervisningsministeriet et kort kursus i brug af portalen i en hands on-workshop på FoU-konferencen.

Indgange giver nem adgang

Eudtube.dk er delt op i de forskellige indgange med materialer, der henvender sig præcis til det fag, man er interesseret i. Hver indgang giver desuden adgang til bekendtgørelser, uddannelsesordninger og lignende, der er relevante for netop det fag, forklarer Bjarne Andersen. Hvis du eksempelvis har brug for at undervise i at lave skrå tap med forsats på tømreruddannelsen, kan du gå ind under Bygge og anlæg og finde en PowerPoint-præsentation af et undervisningsforløb på forsiden.

Eller du kan lave en søgning, hvis du ikke umiddelbart finder det, du kigger efter.

Ideen er ikke nødvendigvis, at du kan finde materiale, som du direkte kan bruge i din egen undervisning. Men du kan lade sig inspirere af, hvordan andre har gjort, eller bruge materialet som grundlag for dit eget materiale, siger Lars Rye.

Læg eget materiale ud

Netop det med at lade sig inspirere er en vigtig pointe. Du behøver nemlig ikke lave perfekte forløb med slides, videoer og materialer til uddeling, for at det kan få plads på eudtube.dk. Alle kan uploade materiale til eudtube.dk. Det eneste krav er, at det ikke indeholder materiale, som er ophavsretsligt beskyttet, siger Lars Rye. Derfor bliver alt materiale gennemgået af UNI•C, før det bliver publiceret. Både Lars Rye og Bjarne Andersen understreger, at gennemgangen ikke har noget med kvalitetsbedømmelse eller censur at gøre. Det er udelukkende for at sikre, at man ikke krænker andres ophavsret.

Søg selv efter materiale på www.eudtube.dk. Her finder du også en videoguide til, hvordan du uploader dit eget materiale.

Forældre på kursus på erhvervsuddannelser

Syddansk Erhvervsskole tiltrækker elever med anden etnisk baggrund takket være et projekt om forældresamarbejde.

Det begyndte med en undren blandt nogle af lærerne på SDE, Syddansk Erhvervsskole. Med Vollsmose i en umiddelbar nærhed fandt de det mærkeligt, at der ikke var flere unge med anden etnisk baggrund end dansk på deres erhvervsuddannelser. Det satte de sig for at gøre noget ved. Med støtte fra Undervisningsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration udviklede SDE et forældrekursus rettet mod forældre til nydanske unge ud fra devisen: Forældrene skal hjælpes til at

hjælpe deres unge. Erfaringerne fra forældrekurset deler projektkoordinator Abir Hammoud og projektleder Ulf Günthersen fra SDE ud af i workshop 5. Det gør de sammen med to mødre, Salwa Khalil og Gorgeat Mishawee, som begge har deltaget i SDE's forældrekursus.

Forældrene er uddannelsesfjerne

- Mange af forældrene er uddannelsesfjerne. Ofte skal de ud og se nogle virksomheder for at forstå, hvad de unge kan bruge en håndværkeruddannelse til, fortæller Ulf Günthersen. Når forældrene besøger forskellige virksomheder, kan de ved selvsyn opleve, hvilke job erhvervsuddannelserne kan føre til. Ud over virksomhedsbesøg indeholder forældrekurset information om SDE's uddannelser og et dialogspil, der skal få forældrene til at forholde sig til forskellige udsagn om uddannelser i Danmark. Et af dialogspillets udsagn lyder: "Unge mennesker har selv ansvaret for at få en god uddannelse i Danmark." På baggrund af spillet diskuterer forældrene de forskellige uddannelsesmuligheder, der findes til deres unge.

Salwa Khalil havde aldrig forestillet sig, at hendes børn skulle have en erhvervsuddannelse, for i Libanon, hvor hun kommer fra, er det ikke en fin uddannelse. Men efter at have været på SDE's forældrekursus ændrede billedet sig:

- Nu kan jeg bedre forstå min søns ønsker, hvis han for eksempel vil være maler eller tømrer. Før ville jeg have sagt, at han skulle i gymnasiet, siger Salwa Khalil.

Gorgeat Mishawee supplerer:

- Hvis jeg ser, hvilke muligheder mine børn har, så kan jeg bedre hjælpe dem.

EFFEKTEN AF FORÆLDREKURSERNE

I alt 200 forældre har deltaget i SDE's forældrekursus. Det har betydet, at:

- De unge får en bredere vifte af uddannelser at vælge imellem.
- Der opstår et tættere samarbejde mellem forældre, lærere og vejledere.
- Flere unge fastholdes i uddannelse.
- De unge får mere respekt for deres forældre og lærere.

“

Mitzie Abildgaarduddannelses- og personaleleder,
Skolen for Klinikassistenter
og Tandplejere i Århus.

“

Stine Sund Christensenuddannelseskonsulent,
Danske Erhvervsskoler.

“

Charlotte Wittuddannelseschef,
Campus Vejle.

-Jeg har fået mange gode ideer, som jeg kan tage med hjem. Der er nogle områder, vi godt kan udvikle videre på. Især i forhold til de stærke elever – der var der en workshop, hvor der var masser af gode ideer til, hvordan vi kan tiltrække dem og fastholde dem. Der tror jeg, jeg vil gå ind i et konkret projekt.

-Vi i Danske Erhvervsskoler har en stor indsats i gang, hvor vi forsøger at fremme brugen af it i undervisningen på erhvervsskolerne, og i dag har jeg hørt om to rigtig gode projekter – brug af sociale medier i undervisningen og eudtube.dk – som jeg vil tage med hjem og formidle videre.

-Det har været meget spændende at høre om innovation, og hvordan man konkret tackler det rundt omkring på forskellige institutioner. Jeg har lige hørt noget om ledelse, relationskompetencer og pædagogisk udvikling. Der fik jeg et helt konkret bud på, hvordan man kan arbejde med det.

Holger Sørensen
Inspektør,
TEC-Frederiksberg.

“

Tine Holm
specialkonsulent, Danmarks
Evalueringsinstitut.

“

Carsten Bruun Jensen
EUD-koordinator, AMU
Nordjylland.

“

-Jeg synes faktisk, at vores eget indlæg i workshop 1 om stærke elever, hvor vi havde tre elever med, der fortalte deres version af, hvordan vi gør vores erhvervsuddannelser attraktive, var spændende. Indlægget fra Vibeke Nielsen fra Randers Social- og Sundhedsskole om medledelse i team. Det var noget, jeg vil prøve at tage med hjem for at se, om vores kompetenceudvikling kan blive lagt ud mere decentralt.

-Det var meget fornyende, at der var tre elever, der kom og fortalte, hvordan de oplevede at være med i en indsats særligt rettet mod stærke elever. Det var forfriskende at høre deres version af det. Derudover synes jeg, at det var dejligt at høre, at der findes så dygtige og inspirerende ledere, som vi hørte om i plenumoplægget med Vibeke Nielsen fra Randers Social- og Sundhedsskole.

-Oplægget om kompetenceudvikling på skolerne (Vibeke Nielsen, Randers Social- og Sundhedsskole, redaktionen) var utroligt interessant. Deres tilgang til projekter, og hvordan de involverer lærerne i udviklingen, var spændende, og jeg tror også, at det er udgangspunktet for at få et godt resultat. Men i det hele taget synes jeg, oplæggene og workshopperne har været rigtig inspirerende, så det er svært at pege noget bestemt ud, der har været særlig godt.

Evaluering af FoU-konferencen

L angst de fleste konferencedeltagere er overordnet tilfredse med dette års FoU-konference. Det viser resultatet af den evaluering, som planlægningsgruppen foretog efter konferencen. 85 procent af respondenterne tilkendegiver her, at konferencen i høj grad lever op til deres forventninger. Deltagerne er desuden tilfredse med konferencens faglige indhold (96 procent) og vekselvirkningen mellem plenumoplæg og workshopper (93 procent). Også konferencens nye placering i København og det nye initiativ med skolebesøg bliver budt velkommen. Om det er konferencens nye tiltag,

som har tiltrukket et nyt publikum er svært at gisne om, men et faktum er, at 39 procent af deltagerne i år aldrig tidligere har deltaget på en FoU-konference.

Evalueringen viser dog samtidig, at der stadig er ting, som kan gøres endnu bedre. Mange konferencedeltagere oplever, at det bliver for hektisk i workshopperne, når mere end ét projekt præsenteres. Næste år vil vi derfor bestrebe os på at skabe endnu bedre rammer for fordybelse, diskussion og erfaringsudveksling i workshoplokalerne.

